قانون

مهریه و جبران خسارت درفسخ نکاح

مریم قنبری
وکیل پایه یک دادگستری

■ در شـمارههای گذشته درباره شـرایط فسخ نکاح توضیحاتی داده شد. خیار فسخ مانند هر قاعده و امکان دیگری شـرایطی دارد که در صورت لحاظ آنها می‌توان ایـن خیار را اعمال کرد. همچنین در صورت اعمال این خیار، آثار مختص به آن ایجاد می‌شود. مثلا از شرایط و لوازم به کارگیری آن، وجود رابطه زوجیت است بنابراین امکان استفاده از این خیارات برای بهره‌مندی از آثار آن، پس از فوت یا طلاق معقول به نظر نمی‌رسـد. از دیگر خصوصیات اینکه خیار فسخ قابل اسقاط است و طرفین می‌توانند ضمن عقد نکاح شـرط کنند که از حق خیار فسخ خود استفاده نکنند. با وجود این فسخ نکاح از جمله حقوقی اسـت که نمی‌توان آن را به دیگری انتقال داد. ماده «۱۱۳۱» قانون مدنی خیار فسخ را فوری می‌داند: «خیار فسخ فوری است و اگر طرفی که حق فسخ دارد بعد از اطلاع به علت فسـخ، نکاح را فسخ نکند خیار او ساقط می‌شود به شرط اینکه علم به حق فسخ و فوریت آن داشته باشد و تشخیص مدتی که برای امکان استفاده از خیار لازم بوده به نظر عرف و عادت است.»این مساله در حالی اسـت که خیار تخلف از شرط، در دیگر عقود، فوری نیسـت اما قانون‌گذار به دلیل ماهیت خاص عقد نکاح و جلوگیری از متزلزل ماندن نکاح و ضرر همسـر، بیان داشته که هریک از طرفین به هنگام علم بر وجود عیب، باید نسبت به فسخ نکاح اقدام کند زیرا در صورت تاخیر و باقی گذاردن رابطه زناشویی، به‌زعم قانون‌گذار گویی که به اختیار از حق خویش صرف‌نظر کرده است البته در این ماده شرط علم به حق فسخ و فوریت آن در نظر گرفته شده است. این شرط در حالی طرح شده که اصل بر آگاهی همگان از قانون است و مدعی جهل باید ناآگاهی خود را به اثبات برساند. قانون‌گذار بیان داشته اگر کسی بتواند جهل خود را نسبت به وجود حق فسخ یا فوریت آن در دادگاه ثابت کند، معلوم می‌شود تاخیر او علت دیگری داشـته و به دلیل اسـقاط حق نبوده و می‌تواند با استناد به آن نکاح را بر هم زند. مهریه یکی از شـرایط عرفی ازدواج است که به محض وقوع عقد، زن مالک آن می‌شود اما بسته به شرایط خاص، مالکیت زن به تمام یا بخشی از مهریه متغیر می‌ماند. مثلا در صورتی که عقد نکاح پیش از نزدیکی زوجین فسـخ شود، مرد تکلیفی در دادن مهریه ندارد و تفاوتی نمی‌کند که فسخ به اراده وی باشـد یا به تصمیـم زن. البته این حکم در موردی که علت فسخ، ناتوانی مرد است، اجرا نمی‌شود زیـرا ماده «۱۱۰۱» قانون مدنی، در این شـرایط زن را مسـتحق نصف مهر می‌داند امـا در فرضی که نزدیکی صورت گرفته باشـد، زن مسـتحق مهر است.در اینجا این پرسـش ممکن است طرح شود که اگر علت فسخ، تدلیس یکی از زوجین باشد، چگونه می‌شود خسارات مادی و معنوی ناشی از آن را همچون هزینه‌های جشن عروسی و دیگر تدارکات یا صدمات روحی و هزینه‌های درمان و... جبران کرد؟ ماده یک قانون مسوولیت مدنی می‌گوید: «هرکس بدون مجوز قانونی عمدا یا در نتیجه بی‌احتیاطی به جان یا سلامتی یا مال یا آزادی یا حیثیت یا شهرت تجارتی یا به حق دیگری که به موجب قانون برای افراد ایجاد گردیده لطمه‌ای وارد نماید که موجب ضـرر مادی یا معنوی دیگری شـود، مسـوول جبران خسارت ناشی از عمل خود می‌باشد.»

رخداد

دستگیری جاعل چک‌پول

■ **شـرق:** جاعل حرفـه‌ای در جریان یـک تعقیب و گریز دستگیر و از او ۱۸۴فقره چک‌پول تقلبی و ۱۱ قطعه اسکناس جعلی کشف شد. سرهنگ «قدسی» فرمانده انتظامی دماوند با اعـلام این خبر افزود: ماموران در پی تماس تلفنی یکی از شهروندان با مرکز فوریت‌های پلیسی ۱۱۰ و اعلام اینکه راننده یک پراید با خرید پنج راس احشام در قبال وجه نقد، ۴۹ قطعه ایران چک تقلبی پرداخت کرده است، به تحقیق در این رابطه پرداختند. وی افزود: ماموران با اخذ مشخصات ظاهری متهم حین کنترل خودروهای عبوری، متهـم را در زمان کوتاهی شناسـایی کردند و او را طی یـک تعقیب و گریز طولانی به دام انداختند. سرهنگ قدسـی ادامه داد: در بازرسی اولیه از متهم ۲۷ سـاله، تعداد ۱۳ فقره ایران‌چـک ۵۰۰هزار ریالی تقلبی و در مخفیگاه او یک دستگاه چاپگر رنگی پیشرفته که برای چاپ چک و اسکناس از آن استفاده می‌شد، ۱۲۲ قطعه ایران‌چک ۵۰۰هزار ریالی تقلبی، ۱۱ قطعه اسکناس جعلی ۱۰۰و ۲۰هزار ریالی، چند قطعه اسکناس و چک‌پول اصل و ۳۴۳ برگ کاغذ برای جعل اسکناس کشف شد.

کشف کارگاه تهیه مواد نیروزا

■ **پلیس‌خبر:** فرمانده انتظامی شهرستان پاکدشت از کشف کارگاه تهیه و توزیع مواد نیروزا و پودرهای مکمل ورزشـی غیرمجاز و دسـتگیری چهار نفر در این خصوص خبر داد. سرهنگ نیک‌جو گفت: درپی دریافت گزارش‌هایی مبنی‌بر فعالیـت کارگاهی در منطقه فرون‌آبـاد درخصوص تهیه و توزیع مواد نیروزای غیرمجاز، بررسی موضوع در دستور کار ماموران انتظامی کلانتـری فرون‌آباد قرار گرفت. وی افزود: ماموران پس از بررسی موضوع و اطمینان از صحت این اقدام مجرمانه، با اقدامات اطلاعاتی و تعقیب و مراقبت‌های انجام شـده، محل این کارگاه را شناسایی و تحت نظر قرار دادند. سـرهنگ نیک‌جو ادامه داد: سرانجام ماموران با هماهنگی مقـام قضایی وارد این کارگاه شـدند و چهار نفر را در حال ساخت و ترکیب پودرهای مکمل ورزشی در قالب بسته‌هایی با مارک‌های غیرواقعی و غیربهداشتی شناسایی و دستگیر کردنـد. این مقام انتظامی بیان داشـت: پس از انتقال مواد مکشوفه کارگاه موردنظر پلمپ شد.

جوان متهم به قتل والدین توضیح داد

اعتیاد، عامل به رگبار بستن ۵ عضو خانواده

شرق: جوانی که پنج عضو خانواده‌اش را به رگبار بسته و پدر و مادرش را کشته بود در جلسه محاکمه‌اش اختلاف ناشی از اعتیاد را زمینه این جنایت دانست.

سحرگاه روز نهم دی سال ۸۷ ماموران پلیس آگاهی اسـتان فارس از وقوع جنایتی در منزلی مسکونی مطلع شدند و به آنجا رفتند تا در این رابطه تحقیق کنند. آنها به محض ورود به خانه پیکر خون‌آلود سه دختر جوان و زن و مردی میانسال را مشاهده کردند. سه نفر اول با وجود اینکه هدف گلوله قرار گرفته و به شدت زخمی شده بودند هنوز نفس می‌کشیدند به همین دلیل به سرعت به بیمارستان انتقال یافتند و سـپس کارآگاهان به بررسی صحنه جرم پرداختند تا مدارک لازم را در رابطه با قتل مرد ۵۰سـاله به نام عباس و همسـر ۴۲ساله‌اش که حبیبه نام داشت جمع‌آوری کنند. این دو نیز مانند دختران خانواده هدف گلوله قرار گرفته بودند و آثار برجای‌مانده در صحنه جرم نشـان می‌داد فرد یا افرادی که دست به سلاح برده‌اند در لحظه تیراندازی به شدت دچار هیجان بودند زیرا چندین گلوله به در و دیوار اصابت کرده بود. جسـت‌وجو در خانه پلیس را به این نتیجه رسـاند که سرقتی صورت نگرفته اسـت و قاتل یا قاتلان در کمال خونسردی بر بالین پنج عضو این خانواده حاضر شده و ماشه را فشرده‌اند.

از آنجـا که نشـانه‌ای از ورود به عنف در قتلگاه دیده نمی‌شد، این فرضیه که جنایت توسط فرد یا افرادی آشنا صورت گرفته است، به یقین تبدیل شد و افسران جنایی با بررسی اوراق هویتی عباس و حبیبه فهمیدند آنها فرزند پسری نیز دارند که ۲۷ساله است و رضا نام دارد. رضا در محل جنایت حضور نداشت و همین مساله باعث می‌شد انگشت اتهام به سوی وی نشانه گرفته شود اما کارآگاهان قبل از اینکه به تجسـس برای یافتـن وی بپردازند باید مدارک محکم‌تری را جمع می‌کردند. آنها با پرس‌وجو از اقوام و نزدیکان این خانواده مطلع شدند رضا به موادمخدر اعتیاد دارد به این ترتیب سـوءظن نسبت به وی تقویت شد و کارآگاهان بعد از مدتی ردیابی‌های پلیسی رضا را بازداشت کردند.

این جوان در حالی پشت میز بازجویی نشست که خواهـران او از مرگ نجات یافته و وقتی توان صحبت کردن را به دسـت آورده، علیه او شـهادت داده بودند. بنابراین رضا مجبور شـد جرمش را گـردن بگیرد. او سـپس صحنه قتل والدینش را بازسازی کرد و بعد از تکمیل تحقیقات مقدماتی به دادگاه کیفری اسـتان فارس محاکمه شـد. در جلسه محاکمه این جوان که دو روز قبل برگزار شد ابتدا نماینده دادستان جزییات پرونده را شرح داد و خواستار مجازات متهم شد سپس سـه دختری که در این تیراندازی زخمی شده بودند بـا قرار گرفتن در جایگاه هم بـه دلیل جراحات وارده به خودشان برای رضا درخواست مجازات کردند و هم گفتند به عنوان اولیای دم مقتولان خواسـتار قصاص برادرشان‌هستند.

سـپس نوبت به رضا رسید تا از خودش دفاع کند. او بار دیگر اتهام قتل را قبول کرد و به هیات قضات گفت: «من از مدت‌ها قبل از این حادثه به موادمخدر اعتیاد پیدا کرده بودم و شدت اعتیادم به حدی بود که همه خانواده از موضوع باخبر شـده بودند به همین دلیل هم همیشه با هم اختلاف داشتیم و جروبحث می‌کردیم. اختلافات ما بعد از مدتی بسـیار عمیق شد تا جایی که از اعضای خانواده‌ام کینه به دل گرفتم و به این فکر رسیدم که باید از آنها انتقام بگیرم.»

متهـم به قتل ادامه داد: «شـب حادثـه وقتی همه خوابیدند من سـراغ سلاح کلاشـینکفی که از قبل در خانه داشـتیم، رفتم و با آن همه اعضـای خانواده را به رگبار بستم و فرار کردم. آن لحظات اصلا به حال خودم نبودم و نمی‌دانسـتم چه کار می‌کنم، موقعی هم که از خانه فرار کردم، نفهمیدم چند نفر فوت شده و چند نفر زنده مانده‌اند. مدتی را مخفیانه زندگی می‌کردم تا اینکه ماموران من را بازداشت کردند.»

بنا بر این گزارش هیات قضات بعد از شنیدن اظهارات متهم ختم جلسـه را اعلام کردند و برای صدور رای وارد شور شدند.

آمنه بهرامی بار دیگر زیر تیغ جراحان می‌رود

فارس: آمنه بهرامی قربانی اسیدپاشـی، سـاعت هشت صبح امروز در شـهر بارسلون اسپانیا بار دیگر به زیر تیغ جراحان می‌رود. آمنه در این‌باره گفت: سـاعت هشـت صبح چهارم اسـفند در کلینیک ایموی شـهر بارسلون اسپانیا توسط دکتر رامون مدل متخصص پلک، کارلوس گریس متخصص قرنیه و متتو متخصص چشم تحت عمل جراحی قرار می‌گیرم. وی گفت: در این عمل چشم چپم باز و امکان عمل پروتزیت روی چشـمم توسط پزشکان بررسی می‌شـود. قربانی اسیدپاشی گفت: از آنجایی که چشم چپم دارای پلک پایین و بالا نیست برای بازسازی دکتر رامون مدل از پوسـت پشـت گوش و سقف دهانم استفاده می‌کند و از این طریق پلکم را بازسازی می‌کنند. وی درباره هزینه عمل پلک در کلینیک ایمو در بارسلون گفت: این عمل حدود ۹۰۰۰ یورو برایم هزینه دارد که در صورت امکان عمل پروتزیت که به شرایط چشمم بستگی دارد، این رقم به ۲۲۰۰۰ یورو خواهد رسـید. بهرامی در مورد تامین هزینه‌های عمل جراحی گفت: با سفیر ایران در اسپانیا صحبت کرده‌ام و او هم قول مساعدی داده است اما هنوز پولی بابت هزینه‌های درمانی‌ام دریافت نکرده‌ام. وی گفت: در صورتی که هزینه عملم به حساب کلینیک واریز نشود عمل کنسل می‌شود و پروسه درمانی‌ام منتفی خواهد شد.

عکس: امیر جدیدی، شرق

اعتراف به قتل فرزند در خواب همسر

مهر: راز قتل پسـر روسـتایی ۲۵ ماه پس از ناپدید شدنش با اعتراف عامل جنایت در خواب مادر مقتول فاش شـد. دی‌ماه دو سـال قبل خانواده پسـر ۲۴ سـاله‌ای به نام «میلاد» بـا مراجعه به پلیس آگاهی نوشهر از ناپدید شـدن مرموز او خبر دادند و گفتند فرزندشـان سـه روز قبل از خانه خارج شـد و دیگر بازنگشـت و آنها در این مدت همـه جا را دنبال وی گشـتند اما رد و نشانه‌ای از میلاد به دست نیاوردند، بـرای همین تصمیم گرفتند پلیس را در جریان قرار بدهند و از ماموران کمک بخواهند. پس از این شکایت ماموران پلیس آگاهی تحقیقات را آغاز کردند و تمامی فرضیه‌ها و احتمال‌های موجود را مورد بررسـی قرار دادند اما هیچ سـرنخی از سرنوشت پسر ناپدید شده به دست نیامد. با گذشت حدود ۲۵ماه از ناپدید شدن میلاد مـادر او با مراجعه به کارآگاهان گره از معمای این پرونده مرموز باز کرد. او به ماموران گفت: «اواخر سال ۸۹ همسرم به دلیل بیماری فوت شد. او دو شب قبل به خواب من آمد و مدعی شد، میلاد را کشته و جسـد او را در چاه خانه‌مان انداخته است. به همین دلیل احتمال می‌دهم ادعای او در خواب واقعی است و پسرمان به قتل رسیده باشد.» پس از این ادعا تیمی از کارآگاهان همراه امدادگران آتش‌نشانی راهی محل شـدند و به بررسـی چاه پرداختند. پس از ساعت‌ها عملیات سرانجام بقایای جسد یک انسان از داخل چاه خارج و با توجه به اینکه غیرقابل شناسایی بود، برای انجام آزمایش‌های لازم به پزشکی قانونی منتقل شد. هم‌اکنون تحقیقات در رابطه با ایـن پرونده در اداره آگاهی نوشـهر ادامه دارد این در حالی است که پیدا نشدن این جوان در ۲۵ ماه گذشته و همچنین صحت ادعای مادر او درباره وجود جسـد در چاه احتمال به قتل رسـیدن میلاد به دست پدرش را قوت بخشیده است.

قصاص چشم برای متهم کور کردن دختربچه

مردی که با ریختن آهک روی برادرزاده همسرش او را نابینا کرده است، به قصاص از ناحیه دو چشم محکوم شـد. «امیر » پدر کودک نابینا دربـاره جزییات حادثه گفـت: سـاعت ۹:۳۰ صبح ۱۷ تیر سـال ۸۸ به همراه خانواده‌ام از روستایمان در اسدآباد همدان به روستایی در شهرستان قروه سنندج رفتیم تا سری به خواهرم بزنیم. شوهرخواهر ۳۳ سـاله‌ام به نام «محمدرضا» که معتاد است، ساعت ۲۴ به خانه آمد و حدود ساعت سه بامداد بود که خوابیدیم اما قبل از خواب «محمدرضا» سه لیوان شربت درسـت کرد و به من و دخترم «فاطمه» داد که فاطمه آن را نخورد. پدر فاطمه ادامه داد: حدود سـاعت پنج صبح همسرم از خواب بیدار شد و فهمید فاطمه در اتاق نیسـت. من هم متوجه نبودن شوهرخواهرم شدم و زمانـی که از بالکن نگاه کردم، دیدم فاطمه، ته حیاط که یک اتاق مخروبه هم آنجا بود افتاده و «محمدرضا» نیز آنجاست. در حالی‌که خواهرم و همسرم داد و فریاد می‌کردند، سراسیمه خود را به حیاط رساندم و دیدم که فاطمه دستانش آهکی است و تمام لباس‌هایش سفید شـده است. چون نمی‌توانست نفس بکشد، فکر کردیم مرده است. پدر این کودک با بیان اینکه فاطمه صورتش سـوخته و کبود شده بود، ادامه داد: شوکه شده بودیم و خواهرم یقه شوهرش را گرفته بود و می‌پرسید چرا این کار را با فاطمه کرده است ما بلافاصله به روستای خودمان برگشتیم و دخترم را به درمانگاه بردیم اما آنجا تشخیص ندادند که چه اتفاقی برای او افتاده است. در نتیجه دخترم را به بیمارستان «بعثت» همدان بردیم اما پزشکان گفتند دیگر دیر شده و چشمان فاطمه نابود شده است.» در پی این اتفاق پدر فاطمه علیه شوهر خواهرش شکایت کرد و او اکنون به قصاص دو چشـم محکوم شده است. میر ضیاءالدینی وکیل فاطمه در این‌باره به ایسنا گفت: این حکم از سوی دادگاه کیفری استان کردستان صادر شده و ظرف ۲۰ روز قابل تجدیدنظرخواهی است.

قتل به خاطر عتیقه

شرق: مردی که در نزاعی بر سر یک شی عتیقه دوستش را با ضربات چاقو به قتل رسـانده بود، پای میز محاکمه رفت. به گزارش خبرنگار ما، در ابتدای جلسه محاکمه این متهم که صبح دیروز در شـعبه ۷۴ دادگاه کیفری‌استان تهران برگزار شـد، روشـن نماینده دادستان در توضیح کیفرخواسـت گفت: ماموران پلیس تیرماه سال گذشته باخبر شدند مردی میانسـال به نام «داوود» جانش را از دسـت داده است. فردی که با ماموران تماس گرفته بود مدعی شـد، داوود با ضربات چاقوی دوستش «فریدون» کشته شده اسـت. ماموران تحقیقات خود را آغاز کردند و موفق شـدند مخفیگاه فریدون را پیدا کنند و این مرد بازداشت شد. او در اعترافاتش جزییات قتل را شرح داد و در مورد انگیزه‌اش از این کار گفت، درگیری به دلیل یک قطعه عتیقه رخ داد. تحقیقات نشان داد، فریدون ۱۰روز قبل از مرگ مقتول با او درگیر شده و داوود در این مدت در بیمارسـتان بود اما تلاش تیم پزشکی برای درمان او فایده‌ای نداشت و این مرد جانش را از دست داد.

نماینده دادستان تهران ادامه داد: با توجه با تحقیقات انجام شـده درخواسـت صـدور حکم قانونـی را در این خصوص دارم. در ادامه اولیای‌دم مقتول در جایگاه حاضر شـدند و اعلام کردند، خواسته‌شان قصاص متهم است. سپس یکی از شاهدان در جایگاه حاضر شد و گفت: وقتی من وارد خانه شـدم دیدم داوود، فریدون و حسـن باهم درگیر هستند. آنها بحث می‌کردند و از حسن می‌خواستند شی عتیقه را به داوود بدهد اما حسن حاضر نمی‌شد این کار را بکند. وقتی درگیری بالا گرفت، فریدون هم وارد نزاع شـد و بعد داوود را زد. او با دو ضربه چاقو داوود را زخمی کرد. ما مجروح را به بیمارستان رساندیم اما بعد از ۱۰ روز فوت شـد. در ادامه جلسه دادگاه متهم در جایگاه حاضر شد و از خودش دفاع کرد. او با بیان اینکه اظهارات شاهد را قبول ندارد، گفت: ۱۰روز قبل از حادثه، با حسن درگیر شده بودم و موضوع به گوش داوود رسید. می‌دانستم آنها نقشه کشیده‌اند تا مرا بزنند. شب حادثه با یکی از دوستانم به نام «مهدی» در خیابان می‌رفتیم که داوود مرا دید و از من خواست به خانه عزیز (محل درگیری) برویم.

وی ادامه داد: داوود و حسـن زودتر از ما رسـیدند. از همان اول، دعوای سـاختگی آنها سر عتیقه آغاز شد و تا حدود ساعت سه نیمه‌شـب طول کشید. حسن مدعی بود که عتیقه را به عزیز داده و عزیز هم قسـم می‌خورد در جریان موضوع نیسـت و از سـوی دیگر داوود بود که اصرار داشت عتیقه را پس بگیرد. من هم برای اینکه غایله بخوابد و همسایه‌ها پلیس را باخبر نکنند، گفتم عتیقه‌ها پیش من اسـت و تا صبح آنها را برمی‌گردانم. فریدون در ادامه گفـت: در همین حین داوود به من حمله کرد و با کف دست به صورتم کوبید ولی چون می‌دانستم قصد او آغاز درگیری است، عکس‌العملی نشان ندادم. ناگهان تبر را برداشت و بی‌توجه در هوا می‌چرخاند و یک ضربه هم با پشت تبر به دست من کوبید. مجبور شدم از چاقو استفاده کنم، یک ضربه به سـینه داوود زدم او عقب رفت و روی زانو نشسـت بعد یک ضربه دیگر هم زدم و رفتم. در این هنگام یکی از قضات خطاب به متهم گفت، طبق اظهارات برادر مقتول دو نفر از شاهدان به او گفته‌اند داوود در حال پوشیدن کفش‌ها و خروج از منزل عزیز بوده که تو او را با چاقو زدی، این امر نشان‌دهنده این است که مقتول حالت تهاجمی و حمله به تو نداشـت. فریدون در جواب گفت: این ادعا را قبول ندارم. داوود قصد رفتن نداشت و در حال درگیری با من بود. ضربه اول را زدم، بعد روی جاکفشـی نشست و من ضربه دوم را وارد کردم. بنابر این گزارش، بعد از پایان جلسه دادگاه ختم جلسه اعلام شد و قضات برای صدور رای وارد شور شدند.

پنج قاره

خودکشی بعد از قتل ۴ نفر

واحـد مرکزی خبر: مردی قبل از خودکشـی، چهار نفر را در منطقه سـکونت کره‌ای‌تبارها در حومه آتلانتای آمریکا کشت. افسران پلیس سـاعت ۲۰ و ۴۰ دقیقه سه‌شنبه به منطقه سو جونگ اعزام شدند. آنها در آنجا با سه مرد و دو زن مواجه شدند که به شدت زخمی شده بودند. پلیس در بیانیه‌ای اعلام کرد: «تحقیقات اولیه نشان می‌دهد یک مرد آسیایی وارد ساختمانی تجاری شد و به سوی چهار قربانی تیراندازی کرد و سپس خودش را کشت.» به گفته پلیس، چهار نفر در صحنه جنایت جان باختند و نفر پنجم نیز در راه بیمارستان جان خود را از دست داد.

انهدام باند تجاوز به دختران‌دانش‌آموز

ایسنا: پلیس لیورپول انگلیس، اعضای یک باند ۱۱ نفری را به اتهام تجاوز به دختران دانش‌آموز دستگیر کرد. اعضای این باند پس از ریختن طرح‌دوستی با قربانیان خود به آنان مشروب می‌خوراندند یا موادمخدر به آنان تزریق می‌کردند. اعضای این باند قربانیان خود را از میان دانش‌آموزان دختر که اغلب ۱۳ تا ۱۵ سـال داشـتند، انتخاب می‌کردند. این دختران نوجوان که از میـان فرزندان خانواده‌های متزلزل بودند در سـاعات مدرسـه در خیابان رهـا بودند و همین موضوع فرصت را برای این متهمان فراهم می‌کرد.

اشتباه پلیس، زن بی‌گناهی را مجروح کرد

رویترز: زنی در عملیات تعقیب و گریز میان پلیس آمریکا و سـارقان یک خودرو با شلیک اشتباه پلیس زخمی شد. به گفته پلیس محلی تگـزاس، این زن به همراه فرزندش در حال خرید بودند که این گلوله به سـمت او شلیک شد و به پایش برخورد کرد. یکی از شـاهدان این ماجرا گفت: به نظر اوضاع عادی بود اما یکباره صدای شـلیک گلوله‌ای شنیده شد و این زن به زمین افتاد. شهردار شهر «ال‌پاسو» تگزاس در این‌باره گفت راهی برای جلوگیری از وقوع چنین اتفاقاتی وجود نداشت.

سقوط مرگبار هواپیما

شـینهوا: دو نفر بر اثر سقوط یک فروند هواپیمای کوچک در غـرب تگزاس جان خود را از دسـت دادند. ارتباط این هواپیمـای کوچک با مرکـز کنترل حین پـرواز به ایالت اوکلاهاما قطع شـد. مقامات فدرال هوانوردی آمریکا پس از خارج‌شـدن این هواپیمای تک‌موتوره از رادار جست‌وجو برای یافتن آن را آغاز کردند. نیروهای امداد و نجات پس از یک روز جست‌وجو توانستند لاشه این هواپیما را در نزدیکی شهر «آلبانی» تگزاس پیدا کنند. پلیس با اعلام اینکه این هواپیما فقط دو سرنشـین داشـت، گفت: تحقیقات برای یافتن علت وقوع این سانحه ادامه دارد.

دریچه

عکس: شاپور شیخی

ساختمان سه طبقه فروریخت

شرق: ساختمان سه طبقه فرسوده‌ای شامگاه دوشنبه در خیابان انقلاب نزدیک چهارراه ولیعصر فروریخت اما این حادثه تلفات و خسارت جانی نداشت. در جریان این حادثه بخش جنوبی ساختمان سه طبقه کاملا تخریب شد و آتش‌نشانان دو نفر از ساکنان را که در بخش شمالی ساختمان گرفتار شده بودند نجات دادند. فرسودگی و قدمت ساختمان از سوی آتش‌نشانی به عنوان عامل اصلی این رخداد اعلام شده است.

نگاه

حقوق شهروندی و کاهش جرم

سعید معیدفر
جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

■ از دیدگاه جامعه‌شناسی، سبب‌شناسی و عواملی که می‌توانند در کاهش جرم موثر باشند به جامعه و شرایط خاصی که در جامعه وجود دارد، برمی‌گردد.

عوامـل نظارتـی ماننـد تنبیـه و کنترل‌های تنبیهـی اگرچه در جـای خود اهمیـت دارد اما از منظر جامعه‌شـناختی این موضوع در کاهش جرم تعیین‌کننده نیست. بنابراین یک جامعه‌شناس روی عوامـل اقتصادی، اجتماعی و سیاسـی جرم تاکید دارد و درخصـوص عوامـل کاهش جـرم بر عوامل فرهنگی و اجتماعی متمرکز است. انسان موجودی اجتماعی است و برای بقای خود در جامعه هم انتظار و هم مسوولیت و تکالیفی برعهده اوست. در چنین شرایطی یک فرد در جامعه در حالتی نرمال دست به جرم نمی‌زند.از منظر جامعه‌شناختی باید بین حقوق و تکالیف هر فرد تعادل برقرار باشد، به این معنا که او به عنوان یک شهروند شناخته شود و جامعه برای او موقعیت اجتماعی، اقتصادی، پایگاه و شـخصیت قایل باشـد. وقتی که فردی به هنجارها و قواعد تن می‌دهد متناسب با آن شهروند خوب است.اما فرض در وقوع جرم این است که جامعه ویژگی‌های مجرم را به رسمیت نمی‌شناسد. به عنوان مثال جامعه فقر را به رسمیت نمی‌شناسد، و فرد را منزوی می‌کند و در نهایت، چیزی که او انتظار دارد و حقوق او برآورده نمی‌شود. در نتیجه فرد ضرورتی نمی‌بیند به قوانین و هنجارهای جامعه تن دهد. اگر یک فرد بیکار باشد و در جامعه پایگاه نداشـته و از حقوق شـهروندی، سیاسی و اجتماعی برخوردار نباشد و جامعه او را به عنوان عنصری منفی بشناسد آنگاه شرایط برای وقوع جرم و زیر پاگذاشـتن هنجارها فراهم اسـت. وقتی عوامل اجتماعی باعث کنترل جرم نشـود نمی‌توان با زور و تنبیه مجرم را از ارتکاب به جرم باز داشـت و ایـن تنبیه تاثیر اندکی دارد. در نهایت تاثیر اصلی بازدارندگی به تحقق حقوق شهروندی بازمی‌گردد و ابعاد سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی را در این مورد باید مورد توجه قرار داد.

حادثه‌ها

چهار خواهر، باند سرقت تشکیل دادند

■ **شـرق:** اعضای باند چهار نفری خواهران سـارق که در پوشش مشـتری از مغازه‌ها و پاساژهای کرج سرقت می‌کردند، دستگیر شدند. سرهنگ «عبدالرضا خیرخواهان» فرمانده انتظامی کرج در این‌باره گفت: ماموران روز دوشـنبه در پی اعلام گزارشـی از سوی مرکز فوریت‌های پلیسی ۱۱۰ مبنی‌بر دستگیری زنی سـارق در یکی از بازارهای کرج برای بررسی موضوع به محل اعزام شـدند و طی تحقیقات اولیه از این زن مشخص شد وی به همراه سه نفر دیگر از خواهرانش در پوشش خریدار از مغازه‌های بازار سرقت می‌کنند. وی در ادامـه گفت: ماموران با توجه به اینکه سـایر خواهران متهم در قسـمت‌های دیگر بـازار پراکنده شده و در حال سرقت بودند با مسدود کردن راه‌های ورودی و خروجی بازار هر سـه نفر آنها را در حالی‌که ظاهرا در حال خرید از یک مغازه لوازم دکوری بودند، دستگیر کردند. سـرهنگ خیرخواهان ادامه داد: این چهار خواهر در بازجویی‌ها توضیـح دادند با ورود به مغازه‌های مختلف و درخواست لباس یا کالاهای دیگر توجه فروشنده را منحرف و اقدام به سرقت می‌کردند.

انهدام باند سرقت مسلحانه

■ **ایسـنا:** جانشـین فرمانده انتظامی سیستان و بلوچسـتان از دستگیری سه سـارق مسلح خبر داد که اقدام به سـرقت جواهـرات چهار زن کرده بودند. سـرهنگ احمد طاهـری دراین‌باره گفت: اواخر شـب ۳۰ بهمن سال‌جاری چهار فرد مسلح به صورت مخفیانه وارد یک منزل در منطقه گلشهر شهرسـتان چابهار شـدند و با تهدید و ایجاد رعب و وحشـت طلاجات و زیورآلات چهـار زنی را که در منزل حضور داشـتند به سرقت بردند و با یک دستگاه پراید متواری شدند. وی افزود: به‌دنبال این سرقت مسلحانه، مالباختگان با پلیس ۱۱۰ تماس گرفتند و درخواسـت کمک کردنـد و ماموران در محل حاضر شـدند و تحقیقات و بررسی‌های اولیه خـود را درخصوص نحوه و چگونگی این سـرقت آغـاز کردند. طاهـری اضافه کرد: مامـوران طرح مهار را در تمامی مسیرهای ورودی و خروجی این شهرسـتان اجرا کردند. جانشین فرمانده انتظامی سیستان‌وبلوچستان خاطرنشـان کرد: با اجرای به موقع طرح مهار سارقان مسلح لحظاتی پس از فرار با یک دستگاه خودرو پراید در حالی که با سرعت بالا از منطقه گلشهر به سمت خیابان حافظ این شهرستان متواری بودند، شناسایی و تحت‌تعقیب قرار گرفتند. وی افزود: سـارقان مسلح برای فرار از چنگال قانون دست به سـلاح بردند و به سمت ماموران انتظامی تیراندازی کردند که با عکس‌العمل سـریع ماموران گرفتار شـدند. وی خاطرنشان کرد: در این عملیات اشرار مسلح دستگیر و از آنان سه قبضه سلاح جنگی به همراه یک دستگاه خودرو و یک پلاستیک حاوی طلاجات مسروقه کشف و ضبط شد. طاهری با بیان اینکه در تحقیقات و بررسی‌های پلیس مشخص شد متهمان تحت تعقیـب مراجع قضایی نیز قرار دارند گفت: این افراد از سرشاخه‌های اصلی و سرکرده یک باند آدم‌ربایی و شرارت در سطح استان هستند.